

Rastu hospitalizacije zbog samoozljeđivanja, najviše među djevojkama

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 10 Svibanj 2026 13:00

Objavljeno: Nedjelja, 10 Svibanj 2026 13:00

Hospitalizacije zbog namjernog samoozljeđivanja, odnosno namjernog nanošenja ozljede sebi bez nužne želje za smrću, u Hrvatskoj su rasle od 2017. do 2023., kada ih je zabilježeno više od 7500, a najviše stope bilježe se među djevojkama od 15 do 19 godina, podaci su HZJZ-a.

Podaci o hospitalizacijama zbog namjernog samoozljeđivanja i događaja s neodređenom nakanom u Hrvatskoj od 2017. do 2023. pokazuju porast stopa te upućuju na potrebu sustavnog praćenja trendova i razvoja preventivnih intervencija, istaknula je Karmen Korda Orlović iz Službe za mentalno zdravlje Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo na stručnom skupu.

Predstavljajući istraživanje objavljeno u časopisu Journal of Prevention, Korda Orlović samoozljeđivanje je definirala kao svaki čin samopovređivanja bez smrtnog ishoda, s različitim motivima koji mogu, ali ne moraju uključivati želju za smrću.

Pojasnila je da se u istraživanju namjera odnosi na namjeru nanošenja ozljede, a ne nužno na namjeru smrti.

7563 hospitalizacije

U promatranom razdoblju zabilježene su 7563 hospitalizacije zbog namjernog samoozljeđivanja, s prosječnom stopom od 27,51 na 100.000 stanovnika. Kada se tomu pridodaju i događaji s neodređenom nakanom, broj hospitalizacija raste na 12.225, a prosječna stopa na 44,47 na 100.000 stanovnika.

Najviša stopa u obje analize zabilježena je 2022. godine, a najniža 2020., što je moguće povezati s općim padom hospitalizacija tijekom pandemije.

U svim godinama nakon 2017., osim 2020., stopa hospitalizacija zbog namjernog samoozljeđivanja bila je viša u odnosu na početnu godinu. U 2022. bila je 24 posto viša, a u 2023. 19 posto viša nego 2017.

Spolne razlike pokazale su se značajnima. Kod namjernog samoozljeđivanja muškarci su imali 24 posto niže stope od žena. Međutim, kada se uključe i događaji s neodređenom nakanom, stope su kod muškaraca bile sedam posto više nego kod žena.

Korda Orlović rekla je da je to jedan od nalaza koji zahtijeva dodatna istraživanja. Moguće objašnjenje može biti veće uključivanje muškaraca u rizična ponašanja, ali i razlike u načinu kodiranja i procjene događaja pri hospitalizaciji.

Tonka Vuković

Djevojke od 15 do 19 godina najrizičnija skupina

Posebno se izdvajaju adolescenti, kod kojih su u literaturi stope samoozljeđivanja najčešće u odnosu na druge dobne skupinane. U hrvatskim podacima najizraženiji porast zabilježen je među djevojkama od 15 do 19 godina.

Rastu hospitalizacije zbog samoozljeđivanja, najviše među djevojkama

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 10 Svibanj 2026 13:00

Objavljeno: Nedjelja, 10 Svibanj 2026 13:00

„Ne možete ne primijetiti veliki skok stopa kod ženskog spola za dobnu skupinu od 15 do 19 godina“, rekla je Korda Orlović, istaknuvši da je upravo ta skupina posebno važna za usmjeravanje preventivnih napora.

U analizi samo namjernog samoozljeđivanja najviša stopa kod djevojaka te dobi zabilježena je 2022. i iznosila je oko 147 na 100.000 stanovnika. Kada se uključe i događaji s neodređenom nakanom, porast je još izraženiji.

Korda Orlović upozorila je da podaci obuhvaćaju samo hospitalizacije, što znači da ne prikazuju stvaran opseg samoozljeđivanja u populaciji. „Stvarna incidencija samoozljeđivanja je zasigurno puno viša od ove koju možemo dobiti iz samih hospitalizacija“, rekla je.

Dodala je da analiza ne pokazuje broj osoba, nego broj hospitalizacija, pa je ista osoba mogla biti hospitalizirana više puta. U istraživanje nisu uključeni smrtni ishodi.

Nema jasnog regionalnog obrasca

Dodatna prostorna analiza za 2023., provedena samo za dijagnoze namjernog samoozljeđivanja, nije pokazala jasne regionalne obrasce. Najviše hospitalizacija u odnosu na očekivani broj zabilježeno je u Koprivničko-križevačkoj, Primorsko-goranskoj, Brodsko-posavskoj i Šibensko-kninskoj županiji.

Ipak, Korda Orlović rekla je da se iz tih podataka ne može zaključiti da pojedine regije sustavno prednjače. Razlike mogu biti povezane i s prijavljivanjem po bolnicama, dostupnošću i kvalitetom usluga mentalnog zdravlja, preventivnim aktivnostima i socioekonomskim čimbenicima.

Govoreći o mogućim razlozima samoozljeđivanja, rekla je da se ono u literaturi često navodi kao način nošenja s emocionalnom boli i stresom, osobito kod adolescenata.

„Svakom samoozljeđivanju moramo pristupati s oprezom“, rekla je, dodavši da je najveći rizik od smrti uslijed samoubojstva u prvoj godini nakon hospitalizacije zbog samoozljeđivanja, zbog čega su pravovremena intervencija i praćenje osobe nakon otpusta osobito važni.

U Hrvatskoj, rekla je, još nema razvijenih intervencija praćenja nakon epizode samoozljeđivanja u pravom smislu riječi, dok u drugim zemljama postoje modeli koji uključuju strukturirane kontakte nakon otpusta iz bolnice.

Kao potrebne korake izdvojila je sustavno praćenje trendova, dostupnu psihosocijalnu podršku, rodno osjetljive preventivne intervencije te povezivanje različitih baza podataka kako bi se u budućim istraživanjima dobila potpunija slika.

„Prevenција samoozljeđivanja trebala bi biti jednako važna kao i prevenција samoubojstava“, zaključila je Korda Orlović. (Hina)

Rastu hospitalizacije zbog samoozljeđivanja, najviše među djevojkama

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 10 Svibanj 2026 13:00

Objavljeno: Nedjelja, 10 Svibanj 2026 13:00

